

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Finance en Control

Onderwerp:

Richtlijnen voorjaarsnota 2024

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 26-03-2024
Notanummer	: 2024-272
Datum	: 26-03-2024
Programma	: 12 - Algemene dekkingsmiddelen
Portefeuillehouder	: Wethouder Elferink,
Bijlage(n)	: Voorjaarsnota 2024 - richtlijnen - def (1).pdf

Parafering

20-03-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur21-03-2024: Wethouder

Agendering

* 22-03-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

26-03-2024

B & W d.d.: 26-03-2024

Besluit

1. De richtlijn voorjaarsnota 2024 vast te stellen

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Met de voorjaarsnota schetst het college het budgettaire beeld voor de (meerjaren) begroting van de gemeente Deventer. Dit beeld is mede gebaseerd op de informatie die in de kaderbrief (financieel kader op basis van ongewijzigd beleid) is aangegeven. Vanuit die inzichten wordt de voorbereiding gedaan op de meerjaren begroting 2025-2028.

De hoofdlijn van ons financieel kader blijft een solide financiële huishouding.

De (meerjaren) begroting moet structureel sluitend zijn met voldoende weerstandsvermogen (ratio = 1).

Dit kader wordt neergezet in een context waarbij er vanaf 2026 voor gemeenten structureel €3 mld. minder beschikbaar is voor het uitvoeren van gemeentelijke taken en biedt het accres vanaf 2027 te weinig vergoeding voor het opvangen van autonome groei van de zorgtaken. De nieuwe normeringssystematiek van het Rijk geeft Deventer en alle andere gemeenten niet de gewenste structurele financiële zekerheid.

Gezien de fase waarin de kabinetsformatie zich bevindt is het niet de verwachting dat deze systematiek wordt bijgesteld in de meicirculaire 2024. De rode draad is dat we veel onzekerheden het hoofd moeten bieden en we voorzien dat we rekening moeten houden met meer schaarste. Niet alles kan en niet alles kan tegelijk.

Wij stellen voor om onderstaande uitgangspunten te hanteren bij het opstellen van de voorjaarsnota.

1. Niet bezuinigen, op dit moment is er (nog) geen noodzaak
2. Geen nieuw beleid, nu geen onomkeerbare besluiten nemen.

3. Urgente opgaven. Dit zijn de belangrijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de koers en raken de groei van de stad.
4. Bouwen aan het fundament, de wettelijke taken eerst. Een aantal onderwerpen moeten structureel worden ingepast, zoals ook benoemd in de begroting 2024 onder de "problematiek niet taakgebonden kortingen". Dit waren o.a. onderwijshuisvesting, Jeugd, nota kapitaalgoederen. De bedragen, prioritering en fasering moeten in de voorjaarsnota nader worden uitgewerkt.
5. Vooruitlopend op mogelijke financiële ruimte in de voorjaarsnota zijn een aantal raadsbesluiten genomen, daarnaast staan een aantal heroverwegingsvoorstellen nog open. Deze onderdelen worden uitgewerkt en voorgelegd in de voorjaarsnota.

We geven in de voorjaarsnota zicht op de koers, gaan focus aanbrengen, risico's verkleinen. Deze richting en de inhoudelijke keuzes worden geagendeerd en besproken met de raad. Daarna vertalen wij de opbrengst van het debat naar de keuzes en naar de financiële consequenties voor de (meerjaren) begroting 2025-2028. Tot oktober, wanneer de beleidsbegroting aan uw raad wordt aangeboden, blijft het begrotingsproces een dynamisch proces door eventuele nieuwe ontwikkelingen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De raad geeft met de voorjaarsnota richting aan de uitwerking van de begroting 2025-2028.

Kader

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de financiële verordening 2024.

Betrokken partijen en participatie

Interne organisatie

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

n.v.t.

Financiële consequenties en dekking

Dit besluit heeft geen directe financiële consequenties.

Openbaarmaking en communicatie

n.v.t.

Aanpak en uitvoering

De richtlijnen worden gecommuniceerd met de interne organisatie.
De uitvoering vindt plaats conform de tijdsplanning in de richtlijnen.
De raadsvergaderingen zijn gepland op 12 juni (briefing), 3 juli raadstafel en 10 juli (besluitvorming)

Voorjaarsnota 2024

Richtlijnen (versie 20240315)

Algemeen

De inlevering van informatie door programma's voor de Voorjaarsnota 2024 komt direct na het inleveren van de gegevens voor de 1^e kwartaalrapportage 2024. Dit betekent, dat voor bepaalde onderdelen, die nu worden gevraagd in deze richtlijnen Voorjaarsnota niet veel nieuwe informatie te verwachten is.

Uitgangspunten

De uitgangspunten met betrekking tot het opstellen van de (meerjaren)begroting:

- solide financiële huishouding;
- structureel sluitende (meerjaren)begroting;
- voldoende weerstandvermogen;
- nieuw beleid is alleen mogelijk binnen dit kader;
- geen structurele middelen beschikbaar.

Hoe?

Voor de gemeente brede consolidatie van de diverse bijdragen en het eenvoudig kunnen toetsen van de bijdragen moet de gevraagde informatie worden opgenomen in:

- LIAS: Programmablad plus paragrafen: Bedrijfsvoering, Grondbeleid en Weerstandvermogen en Risicomanagement
- Format 1 Meerjarenbalans

Planning

Wat?	Wie?	Wanneer?
LIAS beschikbaar	Team F&C	20 maart (o.v.b.)
Werksessies en consultatie	Lijn- / regie- / programma- / teammanagers / team F&C	Maart (ingepland)
Inleveren bijdragen bij team F&C	Lijn- / regie- / programma- / teammanagers	19 april
Opstellen memo voor directie	Team F&C	22 – 26 april
Directiebespreking (integraal)	Directie	1 mei
Bestuurlijk/ambtelijk bespreking	Wethouder Financiën – algemeen directeur	21 mei
Retraite college	College	28 mei
Behandeling college	College	4 juni
Versturen stukken naar raad	Griffie via team F&C	6 juni
Inloop toelichting technische vragen + Briefing	Raad	12 juni
Indienen technische vragen	Raad	18 juni
Vaststellen antwoorden op technische vragen	College	25 juni
Raadstafel	Raad	3 juli
Raadsvergadering	Raad	10 juli

Belangrijke rapportage onderwerpen

Nr.	Wat wordt gevraagd?	Welk format?
1	Urgente opgaven Onderwerpen benoemd in B2024 Onderwerpen benoemd in college- raadsbesluiten Heroverwegingsvoorstellen	Lias (tekst) Format 1 Format 2 Format 3
2	Parameters	Geen format
3	Actualiseer voorportaal investeringsplanning	LIAS
4	Risico's en paragraaf weerstandvermogen/risicomanagement	Risicomodule LIAS en LIAS
5	Meerjarenbalans	Format 4
6	Begrotingswijzigingen	Geen format

1. Urgente opgaven

De verwachting is dat in de meicirculaire geen duidelijkheid komt over de ingezette bezuiniging van 3 miljard euro op het gemeentefonds. Dit betekent fors minder financiële middelen voor gemeente. Voor Deventer betekent dit voornamelijk niet dat wij ons moeten voorbereiden op ombuigingen, maar wel dat het verstandig is om nu geen onomkeerbare beslissingen te nemen. Dit leidt tot het advies dat wij geen nieuw beleid inpassen bij de Voorjaarsnota.

Er worden wel voorjaarsgesprekken met de programmamanagers, regie- en teammanagers gevoerd waarbij wij knelpunten in de uitvoer en autonome ontwikkelingen ophalen. Een aantal onderwerpen zijn dusdanig urgent en hebben een hoge impact op de opgaven die Deventer moet realiseren. Niet alles kan en niet alles kan tegelijk. We willen als gemeente inzetten op verdere verduurzaming, de netcongestie voorrang geven en onze inwoners laten meedoen. Dit vraagt wel om scherpe keuzes, prioriteren en faseren. Ook de onderwerpen die eerder aan de orde zijn gekomen in de begroting 2024 zoals IHP Onderwijs, Nota kapitaalgoederen doen een beroep op de structurele ruimte.

Deze onderwerpen willen wij voorleggen aan de directie en college samen met een advies.

Wij delen de onderstaande uitgangspunten in de voorjaarsgesprekken.

- Uitgangspunt 1: Niet bezuinigen. Op dit moment is er geen noodzaak. Opnieuw beoordelen nadat de uitkomsten van Q1, jaarrekening (bij de voorjaarsnota bekend) en de uitkomsten van de meicirculaire bekend zijn (**dit is na de voorjaarsnota**).
- Uitgangspunt 2: Bij de voorjaarsnota geen nieuw beleid. Wel de urgente ontwikkelingen / opgaven uitschrijven. Dit zijn belangrijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de koers en raken de groei van de stad:

Nr.	Opgaven	Wie	BC
1.	Netcongestie	Almar	Lars / Anne
2.	WMO / Jeugd/Participatie (breed ophalen)	Michaela/ Sybil / Pieter	Angela
3.	Gebiedsontwikkeling WvG / Strat Investeringsagenda	Han B / Sandra v H / Jelmer / Saskia	Jaap / Jolanda
4	Organisatie ontwikkeling	Jan Peter	Marco Z

- Uitgangspunt 3: Bouwen aan ons fundament (perspectief), wettelijke taken eerst. Deze taken voorrang geven. Een aantal onderwerpen moeten structureel worden ingepast, zoals ook benoemd in de begroting 2024 "problematiek niet taakgebonden kortingen". Versnellingsgelden, Vastgoed Onderwijshuisvesting, Jeugd, De Scheg, Motie ITT, Nota kapitaalgoederen.

Format 1. Deze onderdelen een plek geven in de Voorjaarsnota, nadere prioritering en fasering aanbrenge, bedragen noemen en niet verwerken! Een verdere verduidelijking van de bedragen door programmamanagers is wel gewenst bijv. onderwijshuisvesting, tekort Jeugd, WMO. Hier is een format voor Format 1

- Voor een aantal onderwerpen is aangekondigd in raad- en collegebesluiten dat wij hierop terugkomen bij de voorjaarsnota bijv. Speelbeleidsplan. Hier ook aangeven waarom wij wel / geen middelen hiervoor reserveren. Hier is een format voor Format 2
- Heroverwegingsvoorstellen format 3. Conform de begrotingsregels moeten de programma's vanaf B2025 deze indienen. Het gaat om de onderwerpen
 - Verkiezingen
 - Eicas
 - Energielasten leefomgeving
 - BAD : schuldhulpbemiddeling, wet. Schuldsanering, kredietvertrekking
 - Hogere veiligheidskosten evenementen
 - Jeugdzorg (wordt al uitgewerkt onder 1. urgente opgaven)
- Alle overige voorstellen nieuw beleid worden verzameld maar hoeven nog niet uitgewerkt te worden, een korte toelichting volstaat. Dit komt aan de orde tijdens de voorjaarsgesprekken met de programmamanagers. Ze worden wel aangeboden aan directie / college.
- Knelpunten voor zover nog niet benoemd in de 1^e kwartaalrapportage maar wel van dusdanig belang / omvang of een dusdanig risico voor de gemeente moeten ook worden meegenomen. Hier is geen format voor maar maatwerk met F&C. M.a.w. apart bespreken omdat dit ook richting raad goed uitgelijnd moet worden.

Pas na publicatie meicirculaire (na de voorjaarsnota) kunnen wij een actueel beeld maken van eventuele ruimte die er mogelijk wel of niet is voor nieuw beleid. Bij het opstellen van de begroting kan dan worden voorgesteld om deze ruimte dan wel /niet in te gaan zetten voor voorstellen nieuw beleid. Voor nu is dat te vroeg en te onzeker. De meicirculaire kan ook negatief uitvallen en leiden tot heroverwegingen,

2.Parameters

De volgende parameters moeten worden gehanteerd:

- algemeen rentepercentage 2%*
- rentepercentage grondexploitatie 2%*
- disconteringsvoet 2%
- prijs- en loonstijgingen 0% (met de dekking van prijs- en loonstijgingen is binnen onze meerjarenbegroting op concernniveau al wel rekening gehouden)

*gelijk aan algemeen rentepercentage conform rentenotitie 2023

3. Actualiseren voorportaal investeringsplanning

De voorportaalijst van de investeringsplanning (begroting 2024) moet worden geactualiseerd qua tekst en bedragen. Ook kunnen nieuwe voorportaalinvesteringen aan de lijst worden toegevoegd.

4. Risico's, kansen en paragraaf weerstandvermogen

Risico's worden vastgelegd in de risicomodule van Lias. Door de lijn met name de programmamanager moet de risicomodule voor 19 april 2024 zijn bijgewerkt. Indien er kansen zijn die zich in programma's kunnen voordoen dan kan dit op het programmablad worden geplaatst. Op basis van de informatie in risicomodule wordt dan in de Voorjaarsnota gerapporteerd over de risico's via de paragraaf weerstandvermogen. We onderscheiden hierbij financiële risico's en overige risico's.

Financiële risico's

De uit de risicomodule van Lias blijkende risico's en knelpunten worden meegewogen in de aanpak om de gemeentelijke (meerjaren)begroting verder gezond te maken. Dit betekent dat vanuit de programma's over de financiële risico's geen informatie hoeft te worden aangeleverd. De lijn actualiseert de informatie voor 19 april 2024 en stemt deze af met de ondersteunende financieel adviseur. In de database moet zichtbaar zijn voor welke risico's weerstandsvermogen moet worden aangehouden.

Overige risico's

Overige risico's worden ook opgenomen. In de risicomodule LIAS kan worden aangegeven welk soort risico het betreft. Op basis van de gegevens in de database worden de risico's beoordeeld en besproken in het traject van totstandkoming van de Voorjaarsnota. Vervolgens wordt een afweging gemaakt welke risico's op te nemen in de verschillende documenten.

Indien een risico wordt gemeld aan het college en de raad dan kan deze informatie worden opgenomen in LIAS bij overige informatie.

Informatie over een risico bestemd voor de directieraad kan worden opgenomen in de rapportage van de lijn.

Risicoparagraaf

Van de lijn wordt verwacht dat zij in hun rapportage een risicoparagraaf opnemen. In deze paragraaf wordt aangegeven:

- De risicopositie, de ontwikkelingen in de risico's, welke zijn nieuw, welke zijn vervallen. Inclusief onderbouwing.
- De stand van zaken van de financiële en overige risico's.
- De acties en beheersmaatregelen die zijn genomen of nog genomen gaan worden.
- De doeltreffendheid van de acties en maatregelen.
- De verwachte uitkomsten.
- Een overzicht van de risico's waarvoor weerstandsvermogen moet worden aangehouden.
- Ook kansen kunnen in deze paragraaf worden opgenomen.

5. Meerjarenbalans

Onderdeel van de Voorjaarsnota vormt een meerjarenbalans. Om een geprognoseerde meerjarige balans tot en met 31-12-2028 aan te kunnen bieden en voor het bewaken van financiële soliditeit van de gemeente en het berekenen van voorgeschreven BBV- kengetallen, is aanvullende informatie nodig over (zie format 3):

- Verloop lening portefeuille;
- Boekwaarden (immateriële vaste activa, materiele vaste actieve en financiële vaste activa)
Een geactualiseerd meerjarig verloop overzicht van de activa. Het gaat om het verloop van bestaande investeringen, dynamische investeringen en nieuwe investeringen. Daarbij moeten onderscheid gemaakt worden tussen vermeerderingen (investeringen), verminderingen (desinvestering/verkoop/aflossing) en afschrijvingen. Het gaat zowel om inkomsten als uitgaven.
 - Per 1-1-2024 van bestaande(statische) investeringen (zie boekwaarde per 31-12-2023): een verloop van de meerjarige boekwaarden.
 - Per 1-1-2024 van bestaande (dynamische) investeringen (zie boekwaarde per 31-12-2023): een verloop van de meerjarige boekwaarden van zowel de uitgaven als de inkomsten. Bij de inkomsten is het belangrijk om aan te geven welke inkomsten het betreffen.
 - Nieuwe investeringen, de meerjarige boekwaarde per 1-1-2024 van zowel de uitgaven als de inkomsten. Bij de inkomsten is het belangrijk om aan te geven welke inkomsten het betreffen.
Hierbij alleen nieuwe investeringen opnemen, die gebaseerd zijn op een vastgesteld meerjarige investeringsplan of uit de in de begroting 2024 vastgestelde investeringsplanning.

Investeringen welke in de Voorjaarsnota als nieuw beleid worden voorgesteld moeten nog niet worden meegenomen.

- Een geactualiseerd meerjarig verloop overzicht van de reserves tot en met 31-12-2027. Uitgangspunt hierbij is het meerjarige overzicht van de reserves die bij de jaarrekening 2022 is opgesteld (boekwaarden 31-12-2022). Dit overzicht kan worden geactualiseerd en aangevuld indien van toepassing.
- Een geactualiseerd meerjarig verloop overzicht van de voorzieningen tot en met 31-12-2027. Uitgangspunt hierbij is de stand van de voorzieningen per 31-12-2022 zoals die blijkt uit de jaarrekening 2022.
- Een meerjarig overzicht van het verloop van de boekwaardes van de: grondexploitatie, facilitair grondbeleid, verliesvoorzieningen grondexploitatie en nog niet in grondexploitatie genomen gronden.

6. Begrotingswijziging

De begrotingswijzigingen behorende bij de Voorjaarsnota 2024 moeten uiterlijk 7 juni 2024 gereed te zijn.